

Elektronická publikace

Metodika implementace Průřezového tématu Environmentální výchova I

Zpracovaly: Bc. Jaroslava Rozprýmová a Mgr. Milica Sedláčková

Témata:

9. Akce zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti

2007

9a. Akce zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti

Teoretická část pro učitele

Teorie:

Celkový přehled dnů významných pro přírodu:

Datum	Událost
2. únor	Světový den mokřadů
22. březen	Světový den vody
7. duben	Světový den zdraví
22. duben	Den Země
24. duben	Světový den laboratorních zvířat
22. květen	Mezinárodní den biodiverzity
24. květen	Evropský den parků
31. květen	Světový den bez tabáku
5. červen	Světový den životního prostředí
14. červenec	Mezinárodní den alternativ ke spalovnám
29. srpen	Evropská noc pro netopýry
1. září	Měsíc biopotravin a ekologického zemědělství
16. září	Mezinárodní den ochrany ozónové vrstvy
22. září	Evropský den bez aut
1. říjen	Světový den vegetariánství
4. říjen	Světový den zvířat
16. říjen	Světový den výživy
20. říjen	Den stromů
3. listopad	Den bez pesticidů
16. listopad	Mezinárodní nekuřácký den

/Zdroj: <http://portal.env.cz/kalendar/?kat=3/>

Světový den mokřadů

Datum: **2. únor**

Rozhodnutím sekretariátu Ramsarské úmluvy byl prohlášen 2. únor světovým dnem mokřadů (World Wetlands Day). **To proto, že 2. 2. 1971, v den výročí podpisu "Úmluvy o mokřadech, majících mezinárodní význam se v iránském městě Ramsar státy světa dohodly o nezbytnosti ochrany a moudrého využívání mokřadů.**

V tento den probíhají na řadě míst na celém světě akce, upozorňující na význam mokřadů z hlediska ochrany přírody i na význam mokřadů pro člověka. Minimálně 1/3 lidstva je přímo závislá na produkci potravin z mokřadů (rybolov, pěstování rýže), a mokřady rovněž ovlivňují počasí celé naší planety.

Světový den vody

Datum: **22. březen**

Již v 70. letech tohoto století přerostlo nevhodné nakládání s vodními zdroji ve vodní

krizi. Ovlivnění procesů hydrosféry analyzovala podrobně Mezinárodní konference o vodě a životním prostředí, která se konala v Dublinu počátkem roku 1992 a která zároveň připravila alarmující podklady pro následující Konferenci OSN o vodě a životním prostředí v Riu de Janeiro v červnu téhož roku. **Valné shromáždění OSN pak na podkladě návrhů UNCED vyhlásilo každoročně počínaje 22. březnem roku 1993 tento den Světovým dnem vody.**

Hlavním cílem, který se tím sleduje, je pořádání osvětových akcí, k podnícení zájmu veřejnosti a odpovědných institucí o ochranu a udržitelný rozvoj ve využívání vodních zdrojů. K tomu se vyhlašuje každým rokem aktuální motivující heslo problému, který je třeba naléhavě řešit.

Světový den zdraví

Datum: **7. duben**

Světový den zdraví 7. dubna vyhláší každoročně Světová zdravotnická organizace. Slaví se od roku 1950 (OSN).

Světová zpráva o zdraví vydaná u příležitosti Světového dne zdraví v r. 2006 předkládá akční plán na příštích 10 let, podle kterého si mohou jednotlivé státy posílit své zdravotní systémy s podporou globálního partnerství.

Den Země

Datum: **22. duben**

Dne 22. dubna 1970 proběhla první kampaň pod názvem Den Země ve Spojených státech amerických. Američtí studenti ho tehdy uspořádali poprvé ve snaze o prosazení nových ekologických zákonů a zvýšení státního rozpočtu na ochranu životního prostředí.

Cílem kampaně bylo prosadit otázku ochrany ŽP do politické diskuse a podpořit veřejný zájem o tuto problematiku. Kampaň inicioval americký senátor Gaylord Nelson za podpory ostatních amerických politiků, vč. prezidenta J. F. Kennedyho. Akce se v r. 1970 zúčastnily milióny lidí, a to zejména studentů. Kampaň měla nebyvalý ohlas a dala vzniknout tradici oslav Den Země.

V roce 1990 se k americké tradici připojil zbytek světa. 200 miliónů lidí ze 140 zemí.. Zprávy z celého světa informovaly o pochodech, soutěžích, koncertech, festivalech, ekotzích, úklidových akcích a jiných aktivitách na 3 600 místech a ze Dne Země 1990 se stala největší veřejností organizovaná aktivita v historii.

Od roku 1990 je 22. duben jako světový svátek životního prostředí slaven i u nás. Největší výnam Dne země spočívá v tom, že umožňuje i té nejmenší organizaci a jednotlivcům zařadit svůj malý příspěvek k péči o životní prostředí do celostátního a celosvětového kontextu.

Světový den laboratorních zvířat

Datum: **24. duben**

Každý den zemře na světě kolem 270 tisíc zvířat při testování kosmetiky, pracích prášků, aviváží, cigaret. Jen v České republice vinou pokusů na zvířatech zemře během 1 roku téměř čtvrt miliónu zvířat. Od roku 1996 nedochází prakticky k žádnému radikálnímu snížení počtu zabitých zvířat. I na školách se běžně studenti učí tím, že provádějí pokusy na zvířatech. **24. dubna si díky vyhlášovateli kterým je National antivivisection society (GB) připomínáme ony němé oběti pokusů a testování- světový den laboratorních zvířat.**

Mezinárodní den biodiverzity

Datum: **22. květen**

Dne 20. prosince 2000 VS OSN vyhlásilo 22. květen, den přijetí Konvence k biologické diverzitě, za Mezinárodní den biologické diverzity. Tento den byl dříve

slaven 29. prosince (rezoluce 49/119 z 19. prosince 1994). V roce 2000 bylo doporučeno toto datum změnit za účelem lepšího zviditelnění.

Důvodů pro ochranu biodiverzity je celá řada. A to ekonomické, ekologické, etické i estetické. Termín biologická rozmanitost neboli biodiverzita označuje různorodost organismů a jejich prostředí.

K ochraně biodiverzity v mezinárodním měřítku byla mnoha státy přijata Úmluva o biologické rozmanitosti, která byla vystavena k podpisu na Konferenci OSN o ŽP a rozvoji v Riu de Janeiro v červnu 1992. Česká republika Úmluvu podepsala v červnu 1993 a v platnost vstoupila dnem 3. března 1994.

Evropský den parků

Datum: 24. květen 2006

Dne 24. května 1909 bylo ve Švédsku vyhlášeno prvních devět národních parků najednou - prvních národních parků na evropském kontinentu. **Z iniciativy Federace evropských parků (EUROPAC) se od roku 1999 tento den slaví jako Evropský den parků.**

EUROPAC Česká republika byla založena v roce 2000 jako šestá národní sekce. Správa KRNAP se v roce 1990 stala prvním českým členem Federace, v dalších letech se členy postupně staly Správa NP a CHKO Šumava, Správa CHKO a BR Křivoklátsko, Správa NP Podyjí a Správa chráněných krajinných oblastí České republiky; připravuje se i zastoupení dalších českých chráněných území, především biosférických rezervací.

Federace EUROPAC je nevládní organizací, sdružující více než 400 evropských chráněných území ze 34 evropských zemí. Jejím posláním je podporovat aktivity organizací i jednotlivců v chráněných územích a utvářet povědomí o významu ochrany přírody.

Světový den bez tabáku

Datum: 31. květen

Poslední květnový den vyhlásila Světová zdravotnická organizace (WHO) Světovým dnem bez tabáku (WORLD NO-TOBACCO DAY).

Všechny členské státy WHO dne 21. května 2003 jednomyslně přijaly první mezinárodní dohodu o boji proti kouření a tabáku. Tato historická dohoda je mezinárodní reakcí na globální problém, ustanovuje pravidla reklamy, propagace, podporování a sponzorování tabákovými produkty. Tato konvence také ukládá závazky pro zavedení příslušných cenových opatření a silnějších protipašeráckých opatření, která ochrání veřejnost od vystavování se tabákovému kouři.

Konvence ukládá regulaci tabákových výrobků, zahrnuje skutečná zdravotní varování společně se zákazem prodeje nezletilým, rozšiřuje veřejné vědomí o škodlivosti tabáku cestou vzdělání a komunikace, podporuje léčbu tabákové závislosti. Dále zahrnuje budování mezinárodní spolupráce a příslušného dohledu nad kontrolou tabáku.

Světový den životního prostředí

Datum: 5. červen

Světový den životního prostředí - World Environment Day (WED). Datum 5. června 1972 bylo ustaveno Valným shromážděním ve Stockholmu na Konferenci OSN o životním prostředí, která znamenala mezník v přístupu k životnímu prostředí ve světovém měřítku. Správně označila hlavní ekologické problémy a vyzvala k okamžitým akcím na jejich řešení. Mezinárodní oslavy se každoročně konají na jiném místě.

Evropská noc pro netopýry

Datum: **29. srpen**

První ročník Evropské noci pro netopýry se uskutečnil koncem srpna 1997 v Polsku, Německu a Nizozemí. O rok později "netopýří noc" proběhla již v 18 evropských zemích, poprvé také v České republice v Liberci, kdy se v noci z 29. na 30. 8. 1998 přišla podívat na odchyt netopýrů zhruba padesátka návštěvníků.

Česká republika je smluvní stranou dohody EUROBATS již od roku 1994. Jednou z nejdůležitějších aktivit, je dlouholeté pravidelné sčítání netopýrů na zimovištích.

Měsíc biopotravin a ekologického zemědělství

Datum: **1. září**

Září Měsíc biopotravin a ekologického zemědělství se oslavuje od roku 2005.

Projekt vznikl na základě iniciativy Akčního týmu realizujícího Akční plán České republiky pro rozvoj ekologického zemědělství do roku 2010. Do akce se zapojují desítky ekologických farem, výrobců, obchodníků a prodejců biopotravin po celé republice. Cílem projektu je informovat co nejvíce lidí o principech a pravidlech ekologického zemědělství, povzbudit je, aby ochutnali biopotraviny a na vlastní oči se přesvědčili, jak hospodaří ekologičtí zemědělci.

Zvýšený zájem spotřebitelů o české biopotraviny a ekologický způsob hospodaření by měl dát zemědělcům signál, že přechod na ekologický způsob hospodaření je správným rozhodnutím.

Mezinárodní den ochrany ozónové vrstvy

Datum: **16. září**

Vědecká měření potvrdila skutečnost, že ztenčování ozónové vrstvy Země není nahodilý přírodní jev, ale jde o důsledek průmyslové činnosti lidstva.

V roce 2000 byl oficiálně ustanoven z popudu OSN Mezinárodní den ochrany ozónové vrstvy, právě na 16. září, jako připomínka okamžiku podepsání Montralského protokolu (16. září 16987).

Signatáři Montralského protokolu se zavázali ke kontrole produkce chemických látek poškozujících ozónovou vrstvu, k postupnému omezení jejich používání a k jejich likvidaci takovým způsobem, aby nedocházelo k jejich únikům do atmosféry. Montralský protokol je jedním z mála příkladů nezištné spolupráce mezi rozvinutými a rozvojovými.

Evropský den bez aut

Datum: **22. září**

Evropský den bez aut se poprvé uskutečnil ve Francii v roce 1998. Evropská komise jej iniciovala v r. 2000. Od roku 2002 je tento den součástí Evropského týdne mobility (16. - 22. září). Cílem těchto osvětových a propagačních akcí je podpořit ekologicky přijatelný a udržitelný způsob dopravy, omezit individuální automobilovou dopravu ve městech a zvýšit dopravní bezpečnost, zapojit veřejnost do aktivní ochrany životního prostředí.

Světový den vegetariánství

Datum: **1. říjen**

Světový den vegetariánů byl ustaven Severoamerickou vegetariánskou společností v roce 1977, jako každoroční oslava radosti, soucitu a vegetariánství, které napomáhá zlepšit život a životní prostředí. Tento den podpořila Mezinárodní vegetariánská unie v roce 1978. Vegetariánské společnosti na celém světě propagují výhody vegetariánství, pořádají festivaly, besedy a jiné oslavy a to nejvíce v měsíci říjnu.

Světový den zvířat

Datum: **4. říjen**

Zvířata se stala součástí lidské společnosti a každý člověk si vytváří k nim vlastní postoj. Jsou to bytosti citlivé, cítící a schopné trpět. Zaslouží si naši úctu, respekt a ohleduplné chování.

U nás se začal tento významný den slavít až v roce 1994. Oslavy Dne zvířat připadají na 4. říjen - na den úmrtí Sv. Františka z Assisi. Tento zakladatel františkánského řádu, jeden z největších reformátorů duchovního života ve středověku projevoval lásku ke všem stvořením a prosil o soucit se zvířaty. **Poprvé tento svátek vyhlásili ve Florencii v roce 1931** právě k uctění památky tohoto patrona všech zvířat, který proslul láskou k veškerému božímu stvoření, tedy i ke zvířatům.

Světový den výživy

Datum: **16. říjen**

Dne 16. října 1945 byla založena FAO (Organizace OSN pro výživu a zemědělství). Světový den výživy se slaví od roku 1981 na základě rozhodnutí konference OSN pro výživu a zemědělství z roku 1979. Tento den je tak vnímán proto, že naše civilizace je založena na zemědělství. FAO usiluje o soustavný a trvalý rozvoj zemědělství, které považuje za základ vytvoření dobře prosperujícího světa.

Den stromů

Datum: **20. říjen**

Tradice oslav Dne stromů pochází z Nebrasky, kde byl tento svátek vyhlášen poprvé již v roce 1872. Myšlenka se rychle rozšířila po celých Spojených státech a později i na další kontinenty. Datum oslav Dne stromů je různé. Liší se podle klimatických podmínek a toho, kdy je možné stromy vysazovat.

Na našem území se Den stromů slaví přibližně od počátku minulého století. V první Československé republice měly oslavy i oficiální podporu Ministerstva školství a osvěty. 27. listopadu 1951 přijala FAO (Food and Agriculture Organisation) Spojených národů následující usnesení: "Konference shledala jako potřebné, aby si všichni lidé uvědomovali jak estetickou a psychologickou, tak i hospodářskou hodnotu lesa, a proto se doporučuje, aby se každoročně ve všech členských státech slavil světový svátek stromu, a to v době, kdy se to za lokálních podmínek zdá být příhodné".

V České republice byla tato tradice obnovena v roce 2000. Datum první oslavy bylo stanoveno na 20. 10. 2000. Tradici oslav Dne stromů rozvíjí Nadace Partnerství.

Den bez pesticidů

Datum: **3. listopad**

Mezinárodní Den bez pesticidů je každoročně vyhlašován organizací PAN (Pesticide International Network). V tento den si připomínáme havárii, ke které došlo v noci z druhého na třetí prosinec 1984 v továrně na pesticidy v indickém městě Bhopálu. Do ovzduší tehdy uniklo přibližně 40 tun methyloisokyanátu a dalších jedovatých plynů. Téměř okamžitě bylo usmrceno osm tisíc místních obyvatel. Dalších půl milionů lidí mělo trvalé následky.

Mezinárodní nekuřácký den

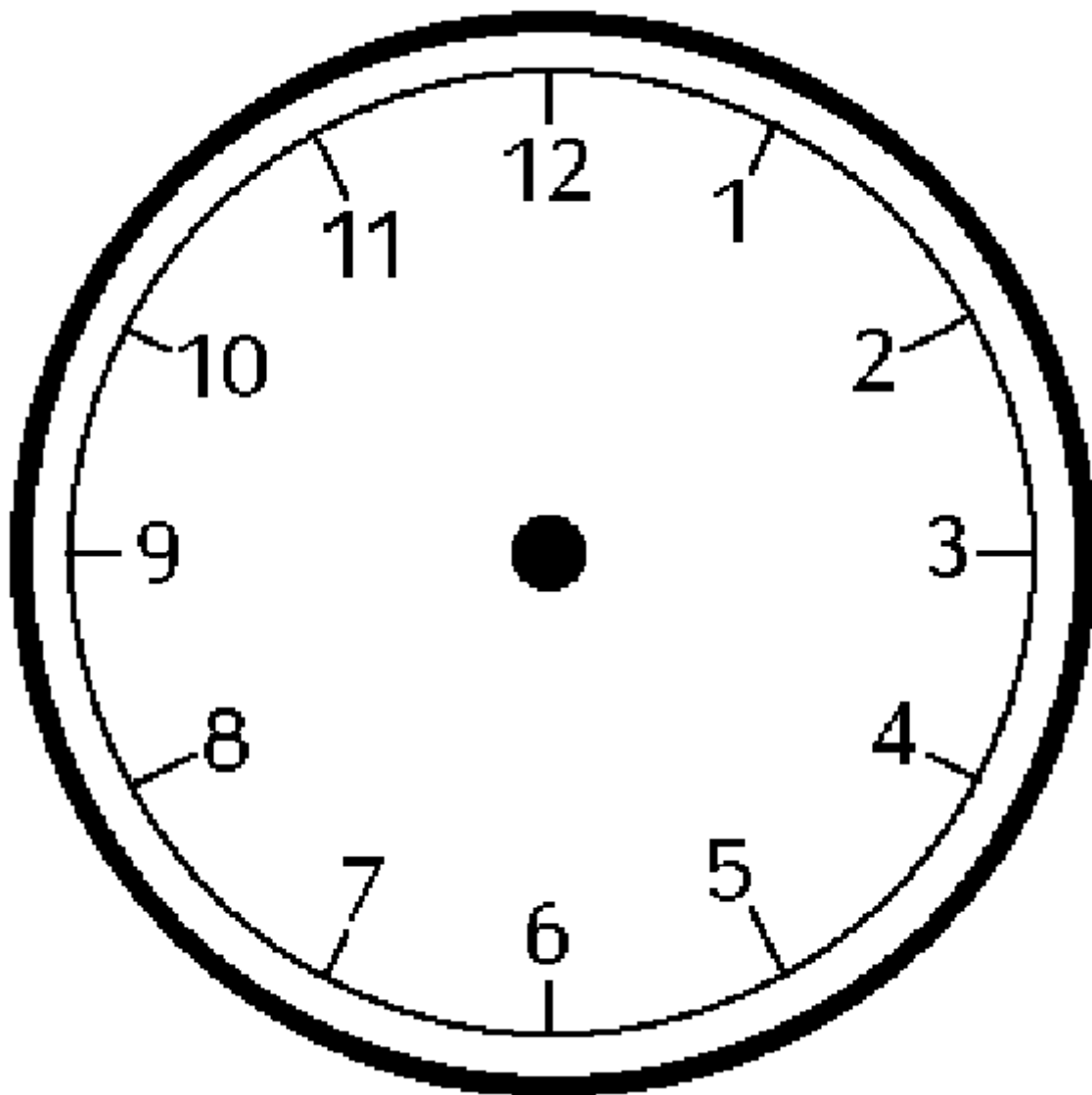
Datum: **16. listopad**

Mezinárodní nekuřácký den se slaví z podnětu Mezinárodní unie boje proti rakovině. V České republice se slaví od roku 1992. První Nekuřácký den zorganizoval v roce 1974 Lynn Smith v minnesotském Monticellu. Na základě jeho nápadu stanovuje roku 1977 American Cancer Society každoročně na třetí čtvrtek v listopadu Great American Smokeout.

9b. Akce zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti

Pracovní list

Úkol č. 1: Do hodin znázorňujících 12 měsíců v roce vyznač barevnou čárkou významné dny pro přírodu o kterých vám váš vyučující říkal, nebo které znáš z dřívě. K čárce připiš přesné datum tohto dne.

Úkol č. 2: Na níže vyznačené řádky doplň datumy a názvy pěti významných dnů pro přírodu. Následně se zamysli a napiš, jak tento den můžeš oslavit ty a jak jej může oslavit tvá škola.

Datum:.....Název dne:.....

Jak ho mohu oslavit já?.....

.....

Jak ho může oslavit tvoje škola?.....

.....

Datum:.....Název dne:.....

Jak ho mohu oslavit já?.....

.....

Jak ho může oslavit tvoje škola?.....

.....

Datum:.....Název dne:.....

Jak ho mohu oslavit já?.....

.....

Jak ho může oslavit tvoje škola?.....

.....

Datum:.....Název dne:.....

Jak ho mohu oslavit já?.....

.....

Jak ho může oslavit tvoje škola?.....

.....

Datum:.....Název dne:.....

Jak ho mohu oslavit já?.....

.....

Jak ho může oslavit tvoje škola?.....

.....